

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

.י

א [טושה"ע י"ד סימן קטז
קט"ו ה"בג"ה]
ב ב מ"י פ"ח מהלכות
רזח הלכה ז סג
עטן קט טושה"ע י"ד סימן
קטז קט"ו א [וכבר חלפס
ע"ו פרק ע"ג דף ע"ג]
כ ג ד מ"י שם הלכה י"א
[וכבר חלפס ע"ס] [נזר
ש:]
כד ה מ"י פ"ב מהלכות
מקואות הלכה כג
כמז לאוין ק"ח טושה"ע י"ד
סימן א [קט"ו ע"ו ו' ע"ו]
כז ח מ"י שם הלכה י"ד
כח י מ"י שם הלכה י"ז

הנהגות הב"ח

א [רש"י ד"ה ק"ה ק"ה חזי
ו'י' ל"ס שיעור שיכול
הנחש לחזק:]

הנהגות מהר"ב רנשבורג

א [בעין משפט סי' ק"ד
טושה"ע י"ד סי' י"א ו'י'
קט"ו ע"כ נזכר הנהגה
וכש"ך ס"ק ט"ו כ"ל:]

שיטה מקובצת

א [ולא למתליה באדם
טמא: ב] דמאי סכת בה
נפשות אשמועינן בה
דאקיל לך גבי איסור
טמאה: ג] דהא רישא
איכא למתילי: ד] כיון
שלא שיהי שיעור שיכול
הנחש לחזק: ה] דאין
הוא קחוי ליה האי
בחזרו: ו] פגומה יודיע
הוא כשיששחט: ז] ג"כ ג"כ
יודיע השוחט שברקה
קודם וכו': ח] קודם
שיטה ויתרה יפה:
ט] שמת בעור הבהמה
נפגמה ונמצא: טו] שהפגם
קודם וקרא חביב ויבחה
והסיד: פ] עד תליסר
חיותאי איכא דאמרי דלא
כרב חסדא:

וישתה הא קא חזי ליה. זירושלמי מתוך כחוט השערה
ושפיפון שמו ורשות נתנה לקרקע להבקע לפניו ולא
נתנה רשות לכלי להבקע מפניו: **שביר** וע"ה ב'י' הך דהכא
לא שייך לאתויי צפ' כל היד (מ"ה דף ט"ו): וצפ"ק כל הללמים (ע"ו דף
מ"ה): וצפ"ק דפסחים (דף ט"ו): דהתם
נמי פריך ואין ספק מויליא מידי ודאי
דשאני הכא לדחומרא אחא ספק
איסורא ומויליא מידי ודאי היתר והנך
דמייתיה התם לא שייך לאתויי הכא
דהתם הוי משום דהוי ספק הרגיל:
עד שייאמר ברי ליה. הכא לא
מפליג בין טבל סמוך לחפיפה
ללא טבל סמוך לחפיפה כדמפליג
בפרק צמרל דנדה (דף ט"ו): דלאמר
רצה טבלה ועלתה ונמלאת עליה
דבר חוצץ אס סמוך לחפיפה וטבל
אינה זריכה לחזור לחוף ולטבול ואס
כו' ולאומר ר"ת דהכא מיירי דנמצא
בגוף והתם מיירי דנמצא צראש
דחפיפה לא תקן עורא אלא צראש
דלאמרין צמורה (ב"ק דף ע"ב).
דאורייתא לעווינ דילמא מייקטר ומייקטר
לא שייך אלא צראש ועוד נמי תקן
י"ז נזיר חופף ומפספס אכל לא סורק
וצפ' צמירא דנדה (דף ט"ו): אמר דלשה
לא חתוף אלא צמין אכל צקירי לא
משום דמשרו מויליא אכל צשאר הגוף
שייך לומר לשון הדחה כדאמר התם
רצה לעולם ילמוד אדם בתוך ביתו
שמתא מדיחה קמטיה צמין ומשמע
נמי קמטיה דוקא אכל לא שאר הגוף
ואע"ג דליכא דמיא דנקט קמטיה
לרבותא דאע"ג דציאת מים לא ציאת
רואי לציאת מים צעין ליכא למימר
הכי מדלא נקט אפילו קמטיה משמע
קמטיה דוקא והא דאמר רב נחמן
למנוחה דודי חסרת (מ"ה דף ס"ה)
משמע דכל הגוף צעי חפיפה התם
לאו משום חובה אלא משום היתר
רגילה לרחוק צמין כמו שנוהגים גם
עכשיו לרחוק לך הגוף צמין ועוד
אומר רבינו מס דהכא מיירי לטהרות
וצנדה איירי לבעלה שהמירו לטהרות
יותר מלבעלה כמו שמשמע נזנה
בכמה מקומות ועוד יש להעמיד הך
דשמעתין צבנהים דאין צפון חפיפה
משום שנובצין מידא **תמיד** **הכא**
זירושלמי צריש פסחים: **חיה** **הכא**
דודאי מבלי פירוש קרוב לודאי הוא
דטבל שפיר כיון שנחמק צבוחת המין
אח"כ: **סכין** **אתרעאי** **בהמה** **לא**

מפני שדרבן של שרצים לגלות. ואע"ג דאדם נמי דרכו לגלות איכה
למיתלי באדם טהור וצרכים לטהר ובאדם טמא לטמא תליין צמר
רובא לטהר: ואין דרכו לטמא. הלכך רישא ליכא למיתלי צרכים
וטמאים וטהורים שכיחי ומיישין לטמאים. אלמא צמירי דאיסורא
תליין צמר רובא דשכיחי ואף על גב
דלקולא. אי נמי טעמא דהניחה מגולה
ומאלא מכוסה מכוסה ומאלא מגולה
הא מאלא כמו שהניחה לאו טמאה
איכא ולא פסולה איכא ואלו ספק
מייס מגולין אסורין גרסיין ואע"ג
דאיכא למימר אדם נכנס לשם שגילה
אותה ושאר שרצים גילו אותה שאין
צפן סכנה והווי להו נחשים מיעוטא
תליין נחשים ואסירי אי נמי פשיטא
ליה דהווי עלמנו גילה אותה ושהה
גילוייה כדי שיכול נחש לנחש מן
אמרין לקמן דלסירי ואע"ג דמלכא
כמו שהניחה: **ש"מ** **המירא** **סכנה**
מאיסורא ש"מ. ואיך דילפי להא דרז
דאשירי דחמירא סכנה מאיסורא מדקמי
אס יכולה חולדה לשמות כו' פסולה
ולא קמתי טמאה דניחא ליה למתא
למיתלי צרכים דשמעתין ממילא
דלגבי איסור קולא היא דלא מטמא
ולא למיתלי באדם טמא ואע"ג
דדרכו נמי לגלות משום דאי הוה קמתי
טמאה לא הוה שמעין מיניה איסור
סכנה נפשות ולא גרים ואילו ספק
מייס מגולין אסורין. וקשיא לי בגייה
טובא חדא דהא לרבינו חולדה קמתי
ולא נחש ולר"ג גופיה היא חולדה או
נחש קמתי ואס יכולה חולדה לשמות
ולא נחש כגון שמונת על דף גזיה
קמתי נמי פסולה ולא טמאה והכא
איצטרי ליה למיתלי טמאה דמיא סכנה
נפשות ואיכא דלחיקו ציה גבי
איסור טמאה ועוד צמח נמי ליתני
פסולה משום שרצים וטמאה משום
אדם טמא ואשמועינן פרויהו וניחוש
נמי לאיסורא דהא רישא גומלין למיתלי
באדם טהור ובאדם טמא ותליין
באדם טמא לחומרא אלא לאו שמע
מיניה טעמא לאו משום סכנה הוא
אלא משום דתליין צרכים דשכיחי:
כמה ישוה. המייס צמין היכא דהווי
עלמנו הניחן מגולים: **הרחש**. הנחש.
רחש טרוס על שה"פ: **מתחם** **און**
כלי. חוששין שמה עליה שם ספק ושתה:
הא קא חזי ליה. כיון שלא שהה
זולתם (א) הנחש שיעור שיכול לחזור
לחזרו אלא כדי שיכול לצא לשמות הא
הא קא חזי ליה צבורה תחת און הכלי צקרקע: **השוטט**
בסכין ואח"כ **נמלאת** **הפגומה**. ויודע הוא שכששחט צדק קודם
שחטה וזויה יפה אכל לא צדק אחר שחטה מידי: **אפילו שבר**
בה עלמות. בין שחטה לצדיקה אחרונה דליכא למיתלי בעלמות
פסולה דשחטה: **שמה צעור**. יא שחטה: **נפגמה**. ונמצא שלא
נשחטו הסיומנים אלא נקרעו שהפגם קודם יפוזצת כתיב (דברים
י'): **צעלם נפגמה**. צבוחתו ששיבר בה: **שמשעטיה**. דאמר לעיל
(דף ט"ו). צמחקת איסור עומדת עד שיוודע לך צמה ששחטה וזו ונזל
בה ספק בשחטה: **כל היום כונו**. לאחר טבילה: **במה** **לא**
אתרעאי. וכיון דלאו צבוחת ממש איתליד אלא צדכר אחר לא
דמי לטבילה ולא חמי ספק דרעיותא דסכין מויליא אותה מידי שחטה
ודאית דודאי עלם פגם: **שחט את הושט**. שחט שהשכור בסימן
אחד לו מו חיישין לעיקור לשני. והא דנקט שחטה צבוע ושמוטה
בגרגרת הוא הדין דאפילו איפכא נמי אלא משום דגרגרת עבדא
לאשתמוטי והכי מיתוקמא בהשוטט (לקמן כ"ה): **נשמטה** **הגרנגרס**.
תחלה הרי נטרפה: **כהאי גוונא**. שגולה בה ספק צמין:
ומאי

א [ג"כ מ"ו וע"ה]
ב מ"ו מ"ו פ"ח מ"ד לקמן
מ"ה: א] [לקמן מ"ג]
ד פסחים ט. ע"ו מ"ה: מ"ה
טו: וינמות יט: לה].
ה] קא תקן. [מוקפתא פ"ב
ה"א] ו' [בנאשית א]
ו' [נזיר מ"ג].

רבינו גרשום

מפני שדרבן של שרצים
וכו'. והכא דחלייה
בשרצים ולא חלייה באדם
טמא דאי (נזוה) הוי תליין
באדם טמא הווי להו
קפתא בהשקה דראמירין
במ"ס פסחים השוקי ואחר
כך הקדישן טהורים כלומר
שמיניח הצלוחית במעין
דבף על מים חיים ומדי
הם טהורים אבל לא לית
תליין בשרצים לטבול לית
להו תקנתא אלא ש"מ
סכתא חמירא מאיסורא.
אלא ישנה ויחזור לחזרו
דלא ידעין אם שיה
אם לאו וספק סכנה
לחומרא: ב] בשלמא רב
הווי כשמעתייה כלומר רב
הווי דאמר חיישין בעור
נפגמה דאמר הווי דאמר
כשמעתייה דאמר בחזקת
איסור עומדת עד שיוודע
לך וכו' והלא נזכר לך
דיאפיגם סכין וקא אתי
ספק [ונזוה] מידי דדאי
כלומר אף דודאי יש לנו
לומר שעומדת עשה סכין
פגום ועוד ספק פגום ספק
לא פגום אפי"ה אמרין
דענין איפיגם: רב חסדא
אמר לך צעם דודאי פגים
כו' הווי ספק (זוהו) ודאי
(ונכשיו) ואין ספק מוציא
מידי דאי כלומר דבר
דדאי אוליין: ונמצא (כיון
דבר חוצץ. כלומר צמין)
שהסופר הוא אומנוהו
נמצא (עליו כלומר) על
בשרו משום כיון רב הווי
הכא דקא אתי ספק מוציא
מידי דאי כלומר דאי שחט
עלה טבילה עד שיאמר
בר ליה: סכין איתרעאי
[בהמה לא איתרעאי]
כלומר דאיפיגם ובהמה
צעמה היתה שחוטת שפיר
ומשום כרבי אמרין ט) הכ
העמד טמא על חזקתו
והכא אמרין בהמה
בחזקת היתר עומדת: עד
שיוודע לך סכין איתרעאי
בהמה לא איתרעאי ומשום
הכי אמרין בחזקת היתר
עומדת עד שיוודע לך כמה
נטרפה וכו': מיתבי שחט
וכי נשמטה הגרנגר.
כלומר דומפיר: לאו
ליתרין כי היא גוונא
כלומר דנמצא סכין
פגומה לאחר שחטה
פסול וקשיא לרב חסדא
דאמר כשרה (ג) (מ"ט)
שמתא בעצם נפגמה וכו'
ומפני שאמר שמתא משמע
שפיקה (כשרה) לא
לאיתרין ספק שיה ספק
דרס דפסול אלא רב
חסדא עדיין הוא אומר
דאין ספק מוציא מידי
דאי בסכין וכשרה:

א [נראה דע"ל ונתו"ה
אמרין בחזקת היתר עומדת
עד שיוודע לך כמה נטרפה
אכל התם גבי טבילה אחרת
העמד טמא על חזקתו ואימה
לא טבל. ג] נראה דרבי
דבף אס ינמא דשחטה
מיירי בנמצא פגום ולא שבר
בה עלמות דהוי ספק גמור
מ"מ קשה לרב חסדא דכיון
דרב חסדא אחר שחט בעצם
נפגמה משמע דכסף גמור
ג"כ שטר דתליין דבעלם
המפקתא נפגמה.

אתרעאי. תימה דליכא לשנייה הכי אהיה דמקוה שנמדד ונמצא
חסר דצריש נדה (דף ג'): דקאמר התם דכל הטהרות שנעשו על
גבי למפרע כולן טמאות משום דהא חסר לפניך והעמד טמא
על חזקתו ולא אמרין מקוה אתרעאי אדם לא אתרעאי והכא
נמי ינמא העמד בהמה על חזקתה ואימה לא שחטה דהרי
הסכין פגום לפניך וי"ל דשאני התם דליכא למימר חסר ואתאי
דקאמר התם ועי"ל דהכא טעמא משום דעלם דאי פוגם וכו"ת
התם נמי ודאי טבל כדאמר הכא גבי טבל ועלה לא דמי דמה
שנעסק צבוחת המין אחר כך עושה אותו ודאי טבל דמסתמא מאותו
מין שנעסק בה אלא התם מה שייך לומר ודאי טבל הרי
במקוה חסר טבל ואין זו טבילה והא דאמרין בסקמון גבי רב
יוסף דטרף עד תליסר חיותא זאיכא למימר דלא כרב חסדא
דלרב חסדא אפילו בתרייתא כשרה לפי שקרוב לודאי צדעם
של מפרקת של בתרייתא אפיגם לפי שצרכאנות רגיל להוצר
שלא לדחוק את הסכין צבוחת צמחן שפיקה דאי לא שחטה
אחרת אכל בצחרכוה לא חייש ועי"ל דמה לי תליד ריעותא
בסכין ומה לי תליד ריעותא צבוחת אלא על כרחי הכי
קאמר סכין אתרעאי פירוש ואיכא ספיחי טובא שמה צעלם
דילמא

לחזרו אלא כדי שיכול לצא לשמות הא
הא קא חזי ליה צבורה תחת און הכלי צקרקע: **השוטט**
בסכין ואח"כ **נמלאת** **הפגומה**. ויודע הוא שכששחט צדק קודם
שחטה וזויה יפה אכל לא צדק אחר שחטה מידי: **אפילו שבר**
בה עלמות. בין שחטה לצדיקה אחרונה דליכא למיתלי בעלמות
פסולה דשחטה: **שמה צעור**. יא שחטה: **נפגמה**. ונמצא שלא
נשחטו הסיומנים אלא נקרעו שהפגם קודם יפוזצת כתיב (דברים
י'): **צעלם נפגמה**. צבוחתו ששיבר בה: **שמשעטיה**. דאמר לעיל
(דף ט"ו). צמחקת איסור עומדת עד שיוודע לך צמה ששחטה וזו ונזל
בה ספק בשחטה: **כל היום כונו**. לאחר טבילה: **במה** **לא**
אתרעאי. וכיון דלאו צבוחת ממש איתליד אלא צדכר אחר לא
דמי לטבילה ולא חמי ספק דרעיותא דסכין מויליא אותה מידי שחטה
ודאית דודאי עלם פגם: **שחט את הושט**. שחט שהשכור בסימן
אחד לו מו חיישין לעיקור לשני. והא דנקט שחטה צבוע ושמוטה
בגרגרת הוא הדין דאפילו איפכא נמי אלא משום דגרגרת עבדא
לאשתמוטי והכי מיתוקמא בהשוטט (לקמן כ"ה): **נשמטה** **הגרנגרס**.
תחלה הרי נטרפה: **כהאי גוונא**. שגולה בה ספק צמין:
ומאי